

Wóz zabezpieczenia technicznego VT-55A



Czechy, Rokacyny – Muzeum Linii Demarkacyjnej

Powstały w Czechosłowacji pojazd zabezpieczenia technicznego/ciągnik ewakuacyjny oparty o konstrukcję podwozia czołgu średniego T-55A.

Historia konstrukcji



Na początku lat 50.-tych XX wieku w Związku Radzieckim zbudowano wóz ratowniczy (ciągnik ewakuacyjny), pod oznaczeniem BTS-1, który był oparty o podwozie czołgu średniego T-54, który znalazł się w produkcji seryjnej i był wysyłany do kilku krajów Układu Warszawskiego. Po 1955 roku wozy BTS-1 były poddawane modernizacji i wyposażane w wciągarkę mechaniczną oraz składany lekki żuraw. Następny model BTS-2 powstał w oparciu o podwozie gąsienicowe czołgu T-55. Na podstawie wozu BTS-2, w Czechosłowacji, opierając się o nowszy wariant czołgu średniego; T-55A, został opracowany prototyp wozu wsparcia technicznego, nadając mu oznaczenie VT-55A, który znalazł się w produkcji seryjnej, trwającą w latach 1969-1983. Z około 20% wyprodukowanych wozów trafiło na wyposażenie ówczesnej Czechosłowackiej Armii Ludowej (skrót: ČSLA), prawie połowa wozów trafiła na wyposażenie wilku państw członkowskich Układu Warszawskiego i państw zaprzyjaźnionych w Europie, natomiast pozostałe 30% do różnych krajów na kontynentach Afrykańskim i Azjatyckim.



Syryjski wóz VT-55A

Powstała też wersja oznaczona jako ŽS-55A, która była zasadniczo wozem VT-55A, który posiadał zamocowany z przodu lemiesz hydrauliczny typu BTU-55. Pojazdy ZS-55A znalazły się na wyposażeniu armii Niemieckiej Republiki Demokratycznej, gdzie nosił lokalne oznaczenie jako T-55T.

Czeski wóz zabezpieczenia technicznego zbudowany na kadłubie i podwozie czołgu średniego T-55A. Został zbudowany do wykonywania napraw czołgów T-55 i T-55A. Kiedy wszedł do służby w 1973 roku, był nie tylko jednym z najlepszych wozów technicznych tego typu na świecie (lepszy był tylko konstrukcyjnie polski WZT-2, choć nie zdobył aż tylko klientów eksportowych) w całym Układzie Warszawskim. Nadal jest w stanie wykonywać zadania pewne, które NATO zleca pojazdom wojskowym tej klasy tej klasy. W przeciwieństwie do czołgów średnich T-55, VT-55A jest nadal jest w czeskiej armii używanym do zadań polowych przy cięższych wozach, opartych o podwozie i kadłub czołgów średnich rodziny T-72. Jest w stanie wykonywać naprawy czołgów radzieckich, takich jak wozy z rodziny T-54/T-55 i T-72, ale także przy bojowych wozach piechoty BVP-2. Wiele z tych pojazdów jest używanych przez Český drahy (Railroad Emergency Response CR), czyli czeskie koleje państwowe.

Wyposażenie wozu



















ŽS-55A

Autor – zdjęcia: Dawid Kalka

Czechy, Rokacyny – Muzeum Linii Demarkacyjnej

Pojazd pomocy technicznej VT-55A jest wyposażony w w dwie wyciągarki mechaniczne; główną, posiadający linę stalową o długości 200 metrów oraz siłę wciągania w zakresie 500 kN. Przy pomocy zastosowania wielokrążków i bloczków, siła ta może wzrosnąć do 750 kN. Druga wyciągarka – pomocnicza o sile uciągu 8,0 kN posiadała linę stalową o długości 400 metrów.

Zastosowany na pojazdach żuraw hydrauliczny posiada maksymalne obciążenie haka na poziomie 20 kN (do 2000 kg) i może posłużyć do uniesienia wieży lekkiego pojazdu pancernego. Pojazd posiada także dwie spawarki elektryczne oraz może przewozić zestaw narzędzi oraz części zapasowych do uszkodzonych pojazdów o masie do 3000 kg.



Tył wozu

Głównym zadaniem pojazdu jest odholowanie uszkodzonych wozów oraz dokonywanie niezbędnych drobniejszych napraw w warunkach polowych.

Pojazd był wyposażony w system układu filtrowentylacyjnego, chroniącej załogę przed skutkami działania broni typu ABC, wewnętrzne wykładziny chroniące załogę przed promieniowaniem atomowym.



- 1 wyciągarka główna o sile uciągu 500 kN i długości liny stalowej 200 metrów, zaś przy zastosowaniu wielokrążków siła uciągu mogła wynosić 750 kN
- 1 wyciągarka pomocnicza o sile uciągu 8,0 kN i długości liny stalowej do 400 metrów
- Dźwig hydrauliczny, który na ostatnich wyprodukowanych pozach tego typu osiągał udźwig 20 kN (2000 kg)
- Dwie spawarki elektryczne o natężeniu 140-230 A
- Możliwość zamocowania z przodu kadłuba lemiesza sycharki
- Sprężarka powietrzna
- Zestawy narzędzi

Podstawowe dane taktyczno-techniczne







VT-55A

Autor – zdjęcia: Dawid Kalka

Słowacja, Piesztany – Muzeum Wojskowe

- Kraj: Czechosłowacja
- Producent:
- Typ pojazdu: wóz wsparcia technicznego/ciągnik ewakuacyjny
- Załoga wozu: dowódca, technik-specjalista, mechanik-kierowca
- Wymiary konstrukcji:
 - Długość – 7120 mm
 - Wysokość – 2240 mm
 - Szerokość – 3280 mm
- Masa wyposażonego wozu: 35 000 kg
- Pancierz: wykonany z stalowych, walcowanych płyt pancernych o grubości 35-100 mm
- Uzbrojenie wozu: jeden uniwersalny karabin maszynowy vz. 59 kalibru 7,62 mm
- Prędkość maksymalna wozu: do 50 km/h
- Zasięg operacyjny wozu: bez dodatkowych zbiorników paliwa
- Na utwardzonej drodze do 270 km
- W terenie do 100-110 km
- Zawieszenie: drążki skrętne
- Napęd wozu: silnik wysokoprężny, 4-suwowy, 12-cylindrowy typu V55
- Pojemność skokowa: 38 880 cm³











ŽS-55A

Autor – zdjęcia: Dawid Kalka

Czechy, Kraliky – Muzeum Wojskowe

Bibliografia

1. Czołgi 100 lat Historii – Sekrety Historii, Richard Ogorkiewicz, Wydawnictwo RM, Warszawa 2016
2. Pojazdy Pancerne od “Little Willie” do Leoparda 2A6, Wydawnictwo AKA, Głuchołazy 2012
3. <https://www.valka.cz/CZK-VT-55A-vyprostovaci-tank-t10859>
4. <https://de.wikipedia.org/wiki/VT-55A>
5. <https://www.offroadaction.cz/en/explore-offroadaction/our-vehicles/tank-vt-55/>
6. <https://tank-afv.com/coldwar/Czechoslovakia/JVBT-55A.php>